

Студијски програм/студијски програми: Интегрисане академске студије медицине
Врста и ниво студија: интегрисане академске студије
Назив предмета: Епидемиологија (М5-ЕПИД)
Наставник: Драговац С. Горана, Дуганџија И. Тихомир, Ђекић Малбаша Н. Јелена, Петровић Ј. Владимир, Рајчевић Ђ. Смиљана, Ристић М. Миољуб, Медић Н. Снежана
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Физиологија, Медицинска биохемија и хемија, Микробиологија и имунологија
Циљ предмета Циљ едукације је да се студент медицине оспособи да процени здравствено стање популације и да познаје и примењује одговарајуће мере у превенцији заразних и незаразних болести, као и да учествује у сузбијању заразних болести у редовним и ванредним приликама.
Исход предмета Студент треба да упозна епидемиолошке методе рада и да их имплементира у свакодневни рад са пацијентима, да познаје епидемиолошке карактеристике заразних и масовних болести непознате етиологије у колективу и популацији и могућности њихове превенције и контроле, као и предузимао мере у њиховој превенцији и сузбијању. Студент треба да се оспособи да анализира и тумачи податке добијене епидемиолошким надзором над заразним и масовним болестима непознате етиологије, као и епидемиолошким студијама, да спроводи епидемиолошко испитивање, препозна епидемије заразних болести, учествује у спровођењу мера превенције и контроле и спроводи законске прописе из ове области.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дефиниција, предмет и задаци епидемиологије (историјски допринос развоју епидемиологије, разлика између клиничке медицине и епидемиологије, дефиниције епидемиолошких појмова). 2. Епидемиолошки надзор (дефиниције, значај, циљеви, врсте надзора, елементи, функционисање и евалуација система надзора, надзор у нашој земљи). 3. Дескриптивни метод (демографске карактеристике оболелих, хронолошке и топографске карактеристике поремећаја здравља). 4. Аналитички метод (анамнестичке студије, кохортне студије, студије пресека, процена ризика настанка болести, реметеће варијабле и пристрасности у аналитичком методу). 5. Експериментални метод (дизајнирање експерименталних студија, клинички експеримент, теренски експеримент, експеримент у друштвеној заједници). 6. Узрочност у епидемиологији (типови међусобне повезаности, појам довољног и неопходног узрока). 7. Дијагностички тестови (елементи валидности и поузданости, сензитивност, специфичност, позитивна и негативна предиктивна вредност). Мета анализа и систематски приказ. Медицина заснована на доказима. 8. Скрининг (дефиниција, циљ и предмет, врсте, скрининг програми, извори пристрасности, етичке импликације). Јавно здравље (дефиниција и стратегија, епидемиологија и јавно здравље). 9. Епидемиолошки модели (еколошки тријас, модел точка, мрежа узрочности). 10. Карактеристике агенса (дефиниција, подела, особине биолошког агенса у односу на домаћина). 11. Карактеристике домаћина и средине. 12. Ланац инфекције (инфективни агенс, резервоар и извор заразе, излазно место, путеви преношења, улазно место, осетљив домаћин) – детаљан опис карактеристика директног и индиректног преноса. 13. Епидемиолошки упитник (креирање упитника, структурираност упитника, начини примене упитника). 14. Истраживање епидемије (припрема за теренски рад, постојање епидемије, потврда дијагнозе, дефинисање оболелих, дескриптивно-епидемиолошка обрада, постављање хипотезе, тестирање хипотезе, додатно истраживање, спровођење мера сузбијања епидемије, обавештавање јавности). 15. Епидемијски процес, природни ток и спектар болести. 16. Путеви преношења (подела путев преношења, директан и индиректан пренос). 17. Спречавање и сузбијање заразних болести (дефиниције, мере према резервоару, мере према агенсу, мере према путу преношења, мере према осетљивом домаћину). 18. Епидемиологија респираторних заразних болести (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 19. Епидемиологија цревних заразних болести (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 20. Епидемиологија сексуално преносивих инфекција (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 21. Природна жаришта, зоонозе и векторске болести (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 22. Нивои превенције (примордијарна, примарна, секундарна и терцијарна превенција). 23. Епидемиологија гастроинтестиналних, ендокринолошких и метаболичких болести (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 24. Епидемиологија хроничних респираторних обољења (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 25. Епидемиологија кардиоваскуларних болести и цереброваскуларних болести (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 26. Епидемиологија малигних болести - епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 27. Епидемиологија повреда и тровања (епидемиолошки показатељи значаја ове групе болести, фактори ризика, превенција и контрола болести, епидемиолошке карактеристике). 28. Епидемиологија у ванредним приликама. 29. Биолошко оружје (врсте биолошког оружја, могућности примене и превенције). <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>

1. Извори података о оболевању и умирању – значај, законске основе, техника пријављивања, врсте пријава, употреба података, коришћење интернета за прикупљање информација. 2. Основни показатељи величине епидемиолошког проблема – показатељи оболевања, показатељи умирања, опште, специфичне и стандардизоване стопе. 3. Епидемиолошке методе - дескриптивни метод, принципи, значај, практична примена. 4. Епидемиолошке методе - дескриптивни метод, принципи, значај, практична примена. 5. Епидемиолошке методе – анамнестичке студије, принципи, значај, практична примена. 6. Епидемиолошке методе – анамнестичке студије, практична примена. 7. Епидемиолошке методе – кохортне студије, принципи, значај, практична примена. 8. Епидемиолошке методе – кохортне студије, практична примена. 9. Епидемиолошке методе - експеримент, принципи, значај, примери, практична примена. 10. Грешке мерења – пристрасност, придруженост, практични значај и примери. 11. Јединица епидемиолошког испитивања – дефиниција, значај, врсте колектива, практични примери. 12. Епидемиолошки надзор. 13. Имунизација – врсте вакцина и њихова примена, контраиндикације за вакцинацију, организација вакцинације, вођење документације, пријаве нежељених реакција. 14. Имунизација – систематка имунизација, вакцинација по епидемиолошким и клиничким индикацијама, вакцинација путника у међународном саобраћају, календар вакцинације, примери. 15. Епидемиологија ванредних ситуација. Епидемиологија ванредних ситуација – план припреме. 16. Епидемиолошки упитник – значају упитника, делови упитника, креирање упитника. 17. Истраживање епидемије – извори података за откривање епидемије, кораци у истраживању епидемија заразних болести, примери истраживања епидемија заразних болести. 18. Респираторне епидемије – карактеристике респираторних епидемија, болести које се шире респираторним путем, примери респираторних епидемија, истраживање респираторних епидемија. 19. Контактне епидемије – карактеристике контактних епидемија, болести које се преносе контактом, примери контактних епидемија, истраживање контактних епидемија. 20. Хидричне епидемије – карактеристике хидричних епидемија, болести које се преносе водом, примери хидричних епидемија, истраживање хидричних епидемија. 21. Алиментарне епидемије – карактеристике алиментарних епидемија, болести које се преносе храном, примери алиментарних епидемија, истраживање алиментарних епидемија. 22. Болничке инфекције – дефиниције, критеријуми, значај, врсте надзора. 23. Болничке инфекције – превенција, мере предострожности, протоколи асептичних процедура – практичан рад. 24. Нивои превенције. 25. Превенција масовних болести – програми превенције. 26. ХИВ инфекције – епидемиолошке карактеристике, путеви преношења, значај за здравствене раднике. 27. ДПСТ – општи принципи, значај и практична примена. 28. ДПСТ – практичан рад, рад са посебно осетљивим групама. 29. ДПСТ - етички аспекти.

Литература

Обавезна

1. Радовановић З. и сар. Општа епидемиологија, 4. измењено издање. Нови Сад. Медицински факултет; 2023.
2. Радовановић З, уредник. Најчешће болести и повреде: епидемиологија, етиологија и превенција. Београд: ЦИБИД; 2004.
3. Петровић В, Шегуљев З, Радовановић З. Имунизација против заразних болести. Медицински Факултет, Универзитет у Новом Саду; 2015.

Допунска

1. Бененсон АС, уредник. Приручник за спречавање и сузбијање заразних болести, 16.издање. Београд: ЦИМ; 2000.
2. Ласт Ј, Радовановић З. Епидемиолошки речник, 2.издање. Београд: Медицински факултет; 2001.

Број часова активне наставе

Предавања: 30	Вежбе: 30	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови:

Методе извођења наставе: Теоретска настава „екс катедра“, практичне вежбе са активним учешћем студената, претходно припремљеним, са одговарајућом литературом добијеном на претходној вежби.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	50
практична настава	30	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и			